

ዕሱብ ሙሴ ዮሃንስ /ወዲ ጣባ/ ምስ ሓቂ እናተላተመ ክጋለጽ ከሎ

ራብዓይ ክፋል:-

ክቡራት ኣንብብቲ ዕዙዝ ሰላምታይ ብድሕሪ ምቕራብ:

እቲ ሓቀኛ ስሙን ማእለያ ዘይብሉ ታሪኻዊ ገበናቱን ሓቢኡ ንነብሱ ብሙሴ ዮሃንስ ወ/ጣባ ከላሊ ዝጸንሐ: ንገለ መተዓብይቱ ብድሕሪ ምሕታት: ኣማኒኤል ገ/ብርሃን /ቴኖ/ ዝበሃል ምዃኑ ከረጋግጽ ይፈቱ። ኣብ ኣ/አበባ: ኣባልነት ሰደግኤ ክወስድ ድሕሪ ምሕታቱ: ብምኽንያት እቲ ኣብ ቀዳማይ ክፋል ጽሑፊይ ዝተገለጸ ማለት:-

1. ዕሱብ ፋሽስታዊ ስርዓት ደርጊ ኮይኑ ዝለዓለ ካድር ኢስፓ ብምንባሩ።
2. ገባቲ ስርዓት ህግደፍ ክዓስቦ ከም ዝኸእል ኣብ ግምት ብምእታው።
3. ኣብ ሕቶ ብሄርን መፍትሒኡን ንጹር ፖለቲካዊ ፍልልይ ብምፍጣሩ።

ሕቶ ኣባልነቱ ኣብ ሰደግኤ ተቐባልነት ምስ ሰኣነ: ኣብ ተሓኤ ሰ/ባይቶ ተጸንቢሩ: ኣብ ፈነወ ፊድዮ ተመዲቡ ይሰርሕ ምንባሩ ይፍለጥ። ብዓልቲ ቤቱ ኤልሳ ትበሃል ምዃና ይሕብር። ወ/ሮ ኤልሳ በዓልቲ ቤቱ ምዃና ንምሕባር እንተዘይኮይኑ ምስኣ ዝተሓሳሰር ዝኾነ ይኹን ጉዳይ ከም ዘይብለይ የረጋግጽ። ስለዚ ካብ ሕጂ ንደሓር: ብዕሱብ ሙሴ ዮሃንስ ወ/ጣባ ዘይኮነስ: በቲ ሓቀኛ ስሙ: ዕሱብ ኣማንኤል ገ/ብርሃን /ቴኖ/ ብምባል ክጽውዖን ክገልጽን ምዃነይ ይሕብር። በዚ ኣጋጣሚ'ዚ ነቶም ሓቀኛ ስሙን ኣተዓብይኡን ዕዋላ ባህርያቱን ብንጽህና ዝሓበሩኒ መተዓብይቱ ድማ ብልቢ ልኡል ምስጋናይ የቐርብ።

ዕሱብ ኣማንኤል ገ/ብርሃን (ቴኖ) ሙሴ ዮሃንስ ወ/ጣባ ንገባቲ ስርዓት ህግደፍን ንነብሱን ካብቲ ጨካን ታሪኻዊ ተሓታትነት ንምህዳምን ንመንእሰያት ኤርትራ ንምድንጋርን: ንገለ ጭርምራም ኣፍልጦኡ ብምዝባዕ: ኣብ ርኹስ ተግባራት ክቆማጣዕን ሓሶት ክምህርን ንዕዘብ ኣለና። እዚ ብሽለልትነት ክሕለፍ ስለዘይግባእ: ህዝብና ብሓፈሻ: መንእሰያት ድማ ብፍላይ: ሓቕታት ብግቡእ ከለልዩን: ካብ ሕሉፍ ፍጻሜታት: ተመክሮታት ክረኽቡን ብወገነይ ሓጺር ታሪኽ ሂወትን ድሕረ ባይታን ተጋ/ገብረ-ብርሃን ዘርኤን ስውእ ዘካርያስ ንጉሰን ብክንዲ ኣፍልጦይ ከነጽር ታሪኻዊ ግድነት ምዃኑ ዘጠራጥር የብሉን። ካልኣት መተዓብይቶምን ብቀረባ መቓልስቶምን ዝነበሩ ድማ: ንዝጎደለኒ ክውስኹሉ: ንሕጽረተይ ክእርሙን: ናይዞም ጀጋኑን ተባዓትን ደሞክራሲያውያን መራሕቲ ወርቃዊ ታሪኽን ተሞኩሮን: ብግቡእ ክስነድን ንመጻኢ ወለዶ ክመሓላለፍን ዘለኒ እምነት ልዑል ምዃኑ ይገልጽ።

ተጋ/ ገ/ብርሃን ዘርኤ ካብ ወላዲኡ ቀሺ ዘርኣ ወልደብሩኽ ካብ ወላዲቱ ወ/ሙብራት ገ/ማርያም ኣብ ዘባ ደቡብ: ኣብ ሸኻ እያም ዝተባህለት ዓዲ ብ1951 ተወለዱ። ዕድሚኡ ንትምህርቲ ምስ ኣኸለ: ትምህርቲ ብምጅማር ብኣዝዩ ዘደንቐ ውጽኢት: ክሳብ ደረጃ ዩኒቨርሲቲ ኣ/አበባ ንክመሃር ዝበቐዐ ምዃኑ ይፍለጥ። ከም ኩሎም ተማሃሮን መንእሰያትን ኤርትራ: ንዝለዓለ ደረጃ ክሰጋገር ዘብቐዖ ናይ ዩኒቨርሲቲ ትምህርቱ ሓዲጉ: ብውዑይ ሃገራዊ ስምዒታት ተደፋፊኡ ኣብ መወዳኣታ 1972 ኣብ ውድብ ተሓኤ ተሰለፉ። ኣብ ፖለቲካዊ እምነቱን መርገጻቱን ጽኑዕ: ብደሞክራሲያዊ ኣተሓሳስብኡ ብሱል: ምስ ሰባት ርኽባቱ ሰፊሕ: ኣንደብቱ ምቕልሉን ውርዘይን ኣብ ኩሉ ስርሓቱ ድማ ተባዕን ውፋይን ነይሩ። ኣብ ልዕሊኡ ዝተፈጸመ ኣዝዩ ብርቱዕ ግፍዕታትን ዝገደፈሉ ከቢድ በሰላታትን ቤት-ማእሰርቲ ተሓኤ: ቕርሕንትታት ብምሓዝ ሕነ ንምፍዳይ ሕኒን ዘይብል ምንባሩ

ይፍለጥ። ብኣንጻሩ ኣብቲ እዋንቲ "ንሱ ስለ ዝነበረ ጽኑዕ እምነቶም ከም ቅኑዕ ብምውሳድ፡ ብዕግብቶም ዝፈጸምዎዮ ስለ ዝኾነ፡ ናይ ሕሉፍ ታሪኽ እሱራት ክንኸውን ኣይግባእን ንጽቡቕ መጻኢ ንሕሰብ ብዝብል፡ ምስቶም ኣብ ምእሳሩን ምቅጥቻጡን ዝለዓለ ተራ ዝነበሮም መራሕትን ላዕለዎት ካድራትን ተሓኔ ብፍሕሽው ገጽ ተቐራሪቡ ዝላዘብ በሊሕን መስተውዓልን ምንባሩ፡ ብዙሓት መተዓብይቱን መቻልሰቱን ዝምስክርሉ ባእታዮ። ኣብ ተሓኔ ካብ ተራ ተጋዳላይ ክሳብ ላዕለዎይ ካድር ጸጥታ ኮይኑ (ኣብ ምምሕዳር 08)፡ ልሉይ ተርኡ የበርክት ነይሩ። ኣብ ውሽጢ ተሓኔ ኣባል ናይቲ ብማርክሳዊ ጉጅለ /ማጉ/ ዝፍለጥ ኮይኑ፡ ካብ 1971-1974 ኣብ መንጎ ክልተ ኣሕዋት ውድባት ተሓኔን ህ/ግንባርን ዝካየድ ዝነበረ ኣዕናዊ ኩናት ሕድሕድ ብትብዓት ይኹንን ይቻለሶን ምንባሩ'ውን ኣይዝንጋዕን። ብመራሕትን ላዕለዎት ካድራትን ተሓኔ ዝፍጸሙ ሰብኣውን ደሞክራሲያውን ግህሰታት፡ ካብቶም ኣምሪኩ ዝቃለሶም ኣረኣእያታትን ተግባራትን ምንባርም ዘይሰሓትዮ። ኣብ መወዳእታ 1974 ነቲ ኣዕናዊ ሕድሕድ ኩናት ደው ክብል ካብቶም ልሉይ ኣበርክቶ ዝነበሮም፡ ባእታ ሓደ ምንባሩ'ውን ኣይሰሓትዮ።

ተጋ/ ገ/ብርሃን ዘርኤ ክሳብ 1977 ዘሎ እዋን በቲ ዝነበሮ ሓላፍነት ክይተሸቀረረን ክይተታለለን፡ ነቲ ጸረ-ደሞክራሲያዊ ፖሎቲካዊ ባህርያትን ኣሰራርሓን መሪሕነት ተሓኔ ብትረት ካብ ዝተቻለሱ ላዕለዎት ካድራትዮ። ብ11/07/1977 መሪሕነት ተሓኔ ኣብ ልዕሊ ማርክሳዊ ጉጅለ /ማጉ/ ጅምላዊ ማእሰርትን ምስኡ ዝተኣሳሰር ደሞክራሲያዊ ምንቅስቃስ <<ፋሉል>> ብዝብል ስያመ ኣዝዩ ጨካን ብረታዊ ስጉምቲ ምስ ወሰደን ተጋ/ ገ/ብርሃን ዘርኤ ካብቶም ዝተኣሰሩ ላዕለዎት ካድራት ሓደ ምንባሩ ይዝከር። ኣብ ቤ/ማእሰርቲ ብደረጃቲ ዝነበሮ ጽፍሒ፡ ብክፍሊ መርመራ ተሓኔ ክሳብ ናብ ሞት ዝቐራረብ ኣዝዩ ከቢድ ማህረምትን ስቕያትን ከሕልፍ ዝተገደደዮ። ምስቲ ኩሉ ስቕያቱ ድማ፡ ገተ ዓመት ተፈሪዖ፡ ካብ 1977-1981 ኣብ ቤ/ማእሰርቲ ኣሕሊፍዎ። ኩሉ ስንብራት ናይቲ ማህረምቲ'ውን ክሳብ ዝተጨወየሉ ግዜ፡ ካብ ሕቕኡ ዝሃሰሰ ኣይነበረን። ተጋ ገ/ብርሃን ዘርኤ፡ በቲ ኣብ ልዕሊኡ ዝወረደ ከቢድ ግፍዕታት ፍጹም ክይተዳህለ፡ ኣብ ውሽጢ'ቲ ቤ/ማእሰርቲ ምስ ብጻቱ ኮይኑ፡ ብክንድ'ቲ ኩነታት ዘፍቅዶ ካብ ቃልሲ ኣይተቐጠበን። ብዝተፈላለዩ ምኽንያታት ዝተኣሰሩ ተጋደልቲ፡ ዓሚቕ ፖሎቲካዊ ንቕሓት ክውንኑን ድንቁርና ከጥፍኡን፡ ብሰፍሓት ኣብ ምምሃር ቀጸለ። ኣብቲ እዋንቲ ምምሕዳር ክፍሊ ማእሰርቲ፡ በቲ ብተጋ/ ገ/ብርሃን ዘርኤን ብጻቱን ዝካየድ ዝነበረ ቅዱስ ተግባር ሕጉሳት ብዘይምንባርም፡ ንምዕጋቱ ክንደይ ግዜ ተፈቲኑ ኣትሪሩ ይቐወምን ይነጽጎን ነይሩ። ብ1981 ተሓኔ ቅድሚ ጠቕሊላ ሱዳን ምእታዎ፡ ካብ ውሽጢ ቤ/ማእሰርቲ ሻብዓይ ርእሱ፡ ብገተ ኣብ ሓለዋ ዝነበሩ ተጋደልቲ፡ ብዝተገብረ ዕውት ስርሒት ወጺኡ ንሱዳን ኣተወ። መሪሕነት ተሓኔ በቲ ዕውት ስርሒት ኣዝዩ ተቐጠዑ፡ ኣብቲ ግዜ'ቲ ምስ ብጻቱ ንምምላሱ፡ ንጸጥታ ሱዳን 20.000 ዶላር ከፊሉ ዘካየዶ ጸዕርታት ብዝተፈላለዩ ረቋሒታት ክይተዓወተ ከንቱ ኮይኑ ተረፈ።

ተጋ/ ገ/ብርሃን ዘርኤ፡ ኣብ ቤት ማእሰርቲ፡ ኣብ ልዕሊኡ ብዝተፈጸመ ብርቱዕ ማህረምትን ዘስዓበሉ ከቢድ ስቕያትን ተጻዊሩ ድማ፡ ምስ ብጻቱ፡ ፈለማ ኤርትራዊ ዲሞክራሲያዊ ምንቅስቃስ፡ /ኤዲም/ ደሒሩ ደሞክራሲያዊ ምንቅስቃስ ሓርነት ኤርትራ /ደምሓኤ/ ተባሂሉ ዝቐጸለ ህዝባዊ ደሞክራሲያዊ ውድብ መስሪቱ፡ ቃልሱ ንምሉእ ነጻነትን ሓርነትን ክሳብ ዕለተ መጭወይቱ መሪሕ ተርኡ እናበርከተ ቀጸሉ። ኣብ ሓድነትን ንፋሽስታዊ ስርዓት ደርጊ ብሓባር ንምውቃዕን ብዝነበሮ ቅኑዕ ኣረኣእያን ተሪር መርገጽን፡ ቅድሚ ምርግጽ ሃገራዊ ነጻነት ምስ ኢሳይያስን ሮሞዳን መ/ኑርን ኣብ ዝተረኽቡሉ፡ ኣብ ካርቱም ብተደጋጋሚ ዕቱብ ዘተን ልዝብን ኣብ ምክያድ መሪሕ ተራ ዝጸወት ባእታዮ ነይሩ። ጥልመትን ክሕደትን መሪሕነት ህ/ግንባር ግን፡ ሕዳር ሕማም ብምጃኑ፡ ኩሉ ግዜ ነቲ ዝተሰማምዕሉ ውዕል ኣብ ምፍራስ ድሕር ዝብሉ ኣይነበሩን። ህግደፍ፡ ንደምሓኤ ካብ ገጽ መሬት ንምጥፋእ ብዝነበሮ እኮይን ኣዕናውን ኣተሓሳስባ፡ ኣብ ሓደ ምሽት፡ ንተጋ/ ገ/ብርሃን ዘርኤ ምስ ኣሃዱኡ፡ ኣብ ጋሽ ስቲት ከባቢ ቶኾምብያ፡ ደባይ ዕጥቃዊ ቃልሲ ዝጅመረሉ መጽናዕቲ ከካይድ ኣብ ዝወፈረሉ ብሓደ ወገን፡ ንሰውእ ዘካርያስ ንጉሰ ድማ ኣብ ከተማ ደሴ በቲ ካልእ ወገን፡ ብነሓስ 31/ 1996 ዓ.ም. ንምቕንጻል ዘዋደዶ መደብ፡ ኣብ ልዕሊ ተጋ/ ገ/ብርሃን ዘርኤን ንሱ ዝመርሓ ኣሃዱን ዝወጸ መደብ ክፈሸል ከሎ፡ ኣብ ልዕሊ ሰውእ

ዘካርያስ ንጉሥ ዝተዋደደ ቅንጻላ ግን ተፈጸመ።

ህግደፍ ብድሕሪ ንስውእ ዘካርያስ ንጉሥ ምቕታል ንተጋ/ገብረ-ብርሃን ዘርኤ ንምጭዋይ ወይ'ውን ንምቕንጻል ከም ዓቢ መደብ ክሕዞ ግድነት ነበረ። ብስም ኣባል ደምሓኤ ኣብ ከተማ ሓመራ ተወዲቡ ዝነበረ ገበነኛ ፍስሃዮ ሓድጉ፡ (ወ/ሓድጉ) ዝተባህለ ኣብ ልዕሊ ህግደፍ ከቢድ ቅሬታ ዝነበሮ፡ ምስ ብዓልቲ ቤቱ ኣብ ጫፍ ሓመራ ይነበር ነበረ። ፍስሃዮ ሓድጉ (ወ/ሓድጉ) ምስ ተጋ/ገብረ-ብርሃን ዘርኤ ጽቡቕ ዝምድና ከም ዘለዎ ህግደፍ ብስለላ ትካላቱ ብመጽናዕቲ ኣረጋገጹ። ህግደፍ ነዚ ዝምድናዚ ብድሕሪ ምጽናዕ፡ ንፍስሃዮ ሓድጉ ብምዕሳብ፡ እከይ ሸርሕታት ንምውዳድ ተሸባሸቦ። እቲ ሸርሕታት ድማ፡ ፍስሃዮ ሓድጉ፡ ንተጋ/ ገ/ብርሃን ዘርኤ ኣብ ምጭዋይ ምስ ዝተሓጋገዘ፡ እቲ ምስ ህግደፍ ዘለዎ ቅሬታ፡ ተፈቲሑ ሸመት ክወሃቦ ምጃኑ ቃል ተኣትወሉ። ነዚ እከይ ዕላማዚ ንምዕዋት ድማ ፍስሃዮ ሓድጉ ምስ ተጋ/ ገ/ብርሃን ዘርኤ ብጽዑቕ ዝቀራረበሉ ዕድላት እናፈጠረ መጸ። ደምሓኤ ጸረ ህግደፍ፡ ዝተናውሐ ዕጥቃዊ ቃልሲ ንምክያድ፡ መጽናዕቲ ከካይድ ኣብ ዝጀመረሉ እዋን፡ ናይዚ ተልእኾዚ ተሳታፊ ክኸውን ድማ ጽቡቕ ዕድል'ውን ረኸቦ። ተጋ/ ገ/ብርሃን ዘርኤ፡ ኣቐዲሙ ብቶሽምብያን ከባቢኡን ዝጀመሮ መጽናዕቲ፡ ህግደፍ ስለ ዝፈለጠ፡ ጥቡቕ ምክትታትል ከካይድ ብምጀማሩ፡ ካልእ መንገድታት ንምርኣይ፡ ኣብ መወዳእታ ወርሒ ጥፅ 1997 ናብ ሓመራ ምስ ወፈረ፡ ኣብ ዝ ፍስሃዮ ሓድጉ ምሳሕ ተዓዲሙ፡ ቡንውን ፈሊሑ፡ ኣብ'ቲ ንዕኡ ዝተወሃቦ ፍንጃል መደዘዚ ምስ ተገብረሉ፡ ቀልቡ ኣጥፍኡ። ብድሕሪ'ዚ ጓተ ላዕለዎት ኣካላት ስለላን ጸጥታን ህግደፍ ኮረኔል ወዲ ህብትየስ ዝርከቦም ምስ ፒክ-ኣብ ዝዓይነታ መኪና ክጨውዩ ኣብ ቀረባ ተዋዲዶም ዝጸንሑ፡ ብፍስሃዮ ሓድጉ ተጸዋዖም መጺኦም፡ ኣብ ውሽጢታ መኪና ዝተዳለወ ሕቡእ ሳንዲቕ ሳሺጎም፡ ንዋርድዎ ሓመራ ሓሊፎም ንኣምሓጀር ሰገሩ። ገበነኛ ፍስሃዮ ሓድጉ ድማ፡ ተከዘ ብእግሩ ጥሒሱ ድሕሪ ምስጋሩ፡ ኣብ ዝ ዝተረፈት በዓልቲ ቤቱ፡ ናብ ኣምሓጀር ንምስጋር፡ ሓለፍቲ ጸጥታን ስለላን ህግደፍ፡ ናብ ከተማ ሓመራ ክጓዩ ተራእዩ።

ኣብቲ እዋንቲ መጭወይቲ ተጋ/ገብረ-ብርሃን ዘርኤ ምፍጻሙ ሓበሬታ ዝበጸሐም ሰበ ስልጣን ጸጥታ ሓመራ፡ ኩነታት ክከታተሉ ጀሚሮም ነበሩ። ብቕልጡፍ ንበዓልቲ ቤት ወ/ሓድጉ ድማ፡ ኣብ ቀይዲ ኣእተውዎ። ኮይኑ ግን ኣደ ዕሸላትን ልቢ ዘይቋጽሩን ህጻውንቲ ብምንባራ፡ ብ20.000 ብር ብልኡኻት ህግደፍ ዝተዋሓሰ ሰብ ተኸፊሉ፡ ጉዳዩ ኣብ ዝኣ ኮይና ክትከታተል ወጸት። ሓለፍቲ ጸጥታን ስለላን ህግደፍ፡ ብዋሕስ ዘትሓዙዎ ገንዘብ ረኪሶም፡ ንብዓልቲ ቤት ወ/ሓድጉ ኣምሊቕም ከውጽኡ ተጓዩዩ። ሓደ ካብቶም ኣብ ምጭዋይ ተጋ/ ገብረ-ብርሃን ዘርኤ ብንጥፈት ዝተዋሰኡ፡ ኣይተፈለጥኩን ኢሉ፡ ኩነታት ክከታተልን፡ ምውጻእ ብዓልቲ ቤት ፍስሃዮ ሓድጉ ከፈጽምን ናብ ሓመራ ዝተመለሰ ኮረኔል ወዲ ህብትየስ፡ ኣብ ቀይዲ ኣካላት ጸጥታ መንግስቲ ኢትዮጵያ ኣተወ። ብዓልቲ ቤት ፍስሃዮ ሓድጉ ግን፡ ኣምሊቕም ናብ ኣምሓጀር ክትሰግር ገበሩ። ድሕሪኡ ንገበነኛ ፍስሃዮ ሓድጉ፡ ፍረ-ዓስቡ ማዓርግ ኮረኔል ተሸሊሙ ኣብ ዕማማት ስለላን ጸጥታን እናተዋፈረ ጸኒሑ፡ ናብ ከባቢ ሓመራ ምስ ጉጅልኡ ሰጊሩ፡ ከብቲ ሰሪቐ፡ ብሱዳን ከባቢ ሓምዳይት ናብ ኤርትራ ክኸይድ ከሎ፡ ምስ ምክልኻል ሱዳን ብዝተኸፈተ ቶኸሲ ተወጊኡ፡ ኣብ ኢዶም ወዲቐ ኣብ ቤት-ማእሰርቲ ሱዳን ኣትዩ ነበረ። እንተኾነ ግን፡ ገበነኛ ፍስሃዮ ሓድጉ በዓል ውዕለትን እሙን ኣገልጋሊ ህግደፍ ኮይኑ ዘጋጠሞ ሓደጋ ስለዝኾነ፡ ህግደፍ፡ ኩሉ ዝከኣሎ ገይሩ ከም ዘውጸኦን፡ ስንክልና ኣጋጢሙዎ ኣብ ከተማ ተሰነይ ከባቢኡን ይንቀሳቐስ ምህላዉ ይፍለጥ። ናይቲ ተባዕ፡ ምቕሉል፡ ብቐዕ፡ ንሂወቱ ዘይስስዕ ኣብነታዊ መራሒ፡ ተጋ/ ገብረ-ብርሃን ዘርኤ መጭወይትን ክሳብ ሎሚ ደሃይ ክጠፍእ ዝገበረን፡ ቀንዲ ተሓታቲ፡ ህግደፍዮ። ብካልኣይ ደረጃ ድማ፡ ንስሱ ውልቃዊ ረብሕኡ ክብል፡ ነዚ ጅግና ተቐላባይ፡ ንበላዒ ኣሕሊፉ ዝሃበ ፍስሃዮ ሓድጉ ብታሪኽ ዝሕተት ምጃኑ ኣይተርፎን።

እቲ ምስ ፍስሃዮ ሓድጉ ኮይኑ ነቲ ኩሉ እከይ ተግባራት'ቲ ዝመርሕ ዝነበረ ኮረኔል ወ/ህብትየስ ዝበሃል ዓዲ ሓድሽ ዓዲ ታሕታይ ዓንሰባዮ። ደጊሙ ኩነታት ንምጽናዕን ንብዓልቲ ቤት ፍስሃዮ ሓድጉ ንምክትታልን፡ ብድሕሪ ሳልስቲ ንሓመራ ምስ ተመለሰ ብኣካላት ጸጥታ ተታሒዙ፡ ኣብቲ

ጨካንን ረሳሕን ተግባራት'ቲ ምውዓሉ አሚኑ፡ ጉዳዩ ብሕጋዊ መንገዲ መዕለቢ ዝተገብረሉ'ዩ። እቲ ብጣዕሚ ዘደንጹ፡ ህግደፍ፡ ንስድራ እንዳ-አባይ ህብትየስ፡ "ወድኹም ኣብ ኩናት ባድመ ብትብዓትን ብጅግንነትን ተሰዊኡ" ክብል'ዩ ኣርዲእዎም። ኮይኑ ግን፡ ኣብ ዓዲ ህግደፍ ዝሰማዕካዮ ሓቂ ብዓውታ ምዝራብ ብሞት ወይ'ውን ብሕሱም ማእሰርቲ ስለ ዘቕጽዕ እምበር፡ ስድራ እንዳ-አባይ ህብትየስ፡ ወደም ኮረኔል፡ "ኣብ ባድመ ከም ዘይተሰውኣ፡ ንተጋ/ገብረ-ብርሃን ዘርኤ ካብ ኢትዮጵያ ኣብ ምጭዋይ ቀንዲ ተዋሳኢ ብሰንኪ ምንባሩ፡ ኣብ ትሕቲ ቀይዲ ጸጥታ ኢትዮጵያ ኣትዮ፡ ጉዳዩ ብሕጋዊ መንገዲ ከም ዝተወደአ፡ ሓበሬታ ከም ዝበጽሖም የረጋግጽ።

ክቡራት ኣንቡብቲ፡-

ንዕሱብ ኣማንኤል ገ/ብርሃን (ቴኖ) ሙሴ ዮሃንስ ወ/ጣባ ምስ ጉዳይ ተጋ/ገብረ-ብርሃን ዘርኤ ዝተአሳሰረ ደጊምኩም ምስ ትሰምዕዎ፡ ክልተ ኣብ ሕድሕዱ ዝጋጮ መደረ ምሃቡ ክሳብ ክንደይ ብሓሰት ዝተጎብአ ንዱይ ባእታ ምዃኑ'ዩ ዝእምት። ኣብቲ መጀመርያ ብሰንኪ ነፀረኣብን ልኡልን'ዩ ተጨውዮ ክብል ከሎ፡ ድሒሩ ኣብ መንጎ ክልቲኡ መንግስታት ብዝነበረ ስምምዕ ብመ/ኢትዮጵያ ንህግደፍ ኣሕሊፉ ተዋሂቡ ይብል። እዚ ኣዝዩ ዝተዋደደ ርኹስ ህግደፋዊ ዕላማ ዘለዎ ምዃኑ፡ ማንም ደላዩ ለውጢ ዝስሕቶ ኣይኮነን። ህግደፍ ኣብ ሕሉፍ ጉዕዞኡ፡ ኣብ ልዕሊ ልሉያት፣ ተባዓት፣ ብህዝባዊነቶም ዝተፈለጡ መራሕቲ ኣጥፊኡ ከብቅዕ፡ ብኣፍ ዕሱብ ኣማንኤል ገ/ብርሃን (ቴኖ) ሙሴ ዮሃንስ ወ/ጣባ፡ ኣቢሉ፡ ንሕና ካብቲ ደም ንጹሃት ኢና፡ ነንሕድሕድም እዮም ተባሊዖም ዝብል፡ ካብ ተሓታትነት ንምህዳምን፡ ኣብ ጸረ ህግደፍ ቃልሲ ውዑይ ተሳትፎ እናረጋገጸ ዝካይድ ዘሎ መንእሰይ ወለዶ ንምድንጋርን ዝባለመ፡ ደርሆ ጸሕፊቲ ትረኽቦ ስልቲ ምዃኑ ክፍለጥ ይህልዎ። ብርግጽ ካብዚ ዝኸፍእ ፈጠራ ሓሰትን ድራማን ይህሉ'ዩ? ይኸውን ዘብል'ዩ። በዚ ኣጋጣሚ'ዚ ልዕላውነት ሓዲ ሃገር ብምድፋር፡ ንገለ ዜጋታት ምጭዋይን ምቕንጻልን ብደገፍቲ ህግደፍ ከም ዝዘፍ ጅግንነት ክቁጸር ይኸእል ይኸውን። ብኣንጻሩ ግን ንዝምድና ክልተ ሃገራት ምሕርፋፍ ጥራይ ዘይኮነስ፡ ክሳብ ዲፕሎማሲያዊ ርኽባት ምቁራጽን ንምሉእ ረብሓታት ኣህዛብ ዝጎድእን ተግባር ምዃኑ ርዱእ ክውሰድ ይግባእ። ብመጭወይቲ ተጋ/ ገብረ-ብርሃን ዘርኤ፡ ቀንዲ መጋበርያ ኢሳይያስን ህግደፍን ኮይኑ ዘገልገለ፡ ኮረኔል ወ/ህብትየስ፡ ዝኸፈሎ ዋጋን ሳዕቤኑን ምግንዛብ ከም ዝኸኣል ኣየጠራጥርን።

ዕሱብ ኣማንኤል ገ/ብርሃን (ቴኖ) ሙሴ ዮሃንስ (ወ/ጣባ) ሰደግኤ ንረብሓታት ወያኔ ንምርግጽ ብድሕሪ ግጭት ኤርትራን ኢትዮጵያን'ዩ ተመስሪቱ ክብል መዲሩ።

ሕጂ'ውን እዚ ባእታዚ ሰደግኤ ከመይን መዓስን? ምምስራቱ ቅንጣብ ኣፍልጦ ዘይብሉን ድራማ ይሰርሕን ምህላወ፡ ጥራይ ዘመልከት። ሓቀኛን ጽሚቕን ታሪኽን ሰደግኤ ክፈልጥ ንዝግደስ፡ እቲ ሓቂ ዝሰዕብ'ዩ። ሰደግኤ ውጽኢት ሓድነታዊ ጉባኤ ክልተ ውድባት፡ ደምክራሲያዊ ምንቅስቃስ ሓርነት ኤርትራ (ደምሓኤ)ን ደምክራሲያዊ ሓይሊ ህዝብታት ኤርትራ (ደሓህኤ)ን'ዩ። እዞም ክልተ ፖሎቲካዊ ውድባት፡ ናብ ሓድነታዊ ምትሕንፋጽ ንምብጻሕ፡ ዘተን ልዝብን ኣብ መፋርቕ 1995'ዩ ጀሚሩ። ኩሉ'ቲ ኣብ ሓድነታዊ ጉባኤ ንምብጻሕ ዘኸእል ምድላው ማለት፡ ንድፍታት ፖሎቲካዊ መደብ ዕዮን ሕገ-ህንጻን ካልእ ኣድለይቲ ሰነዳትን ተዳልዮ፡ ንመሰረታት ክልቲኡ ውድባት ወሪዱ፡ ኣገደስቲ ክትዓትን ምምዕርራያትን ተኸይዱ ናብ ጉባኤ ንምእታው ኣብ ምቕርራብ ከለዉ'ዩ፡ እቲ ጨካን ቅንጻላ ኣብ ልዕሊ ስውእ ተጋ/ዘካርያስ ንጉሰ ብ31 ነሐሰ 1996 ኣብ ከተማ ደሴ ኣብ ኣፍደገ ስቱር ቤት-ጽሕፈቱን መጭወይቲ ተጋ/ገብረ-ብርሃን ዘርኤ ድማ ብ04 ለካቲቲ 1997 ኣብ ከተማ ሑመራን ብህግደፍ ኣጋጢሙ። እቲ ዘጋጠመ ሓደጋታትን ብድሕሪኡ ዝተኸሰተ ኩነታትን ኣዝዩ ከቢድን ጽንኩርን'ኳ እንተነበረ፡ ነቲ ብስውእ ዘካርያስ ንጉሰን ገብረ-ብርሃን ዘርኤን ብጸቶምን ዝተተለመ፡ ቅዱስ መስርሕ ሓድነት ናብ ሸቶኡ ንምብጻሕ፡ ነቲ ብሰንኪ ህግደፍ ዝተፈጥረ ሃጓፍ መሪሕነት ብህጹጽ ብምምላእ፡ ቃልሲ ብውዑይ መንፈስ ንምቕጻል፡ ምትሕንፋጻዊ ጉባኤ ክልቲኡ ውድባት፡ ካብ 26-29 መጋቢት 1997 ብስቱር ኣብ ኣ/አበባ ተሰላሲሉ፡ ሰውራዊ ደምክራሲያዊ ግንባር ኤርትራ (ሰደግኤ) ተመስረተ። ኣብቲ ግዜ'ቲ፡ ኣብ ህዝቢ ዝተዘርግሑ ኣዋጃትን መግለጺታትን ህያው ስለዝኾኑ፡ ንምድንጋር ዕሱብ ኣማንኤል ገ/ብርሃን (ቴኖ) ሙሴ ዮሃንስ ወ/ጣባን መስልቱን ብዙሕ ዕድል ዝህብ ኣይኮነን። ብዝኾነ ሰደግኤ

ድሕሪ ግጭት ኤርትራን ኢትዮጵያን ወይ ብቅድሚኡ ይመስረት ብዘየገድስ፡ ንዕሱ ብኣማንኤል ገ/ብርሃን (ቴኖ) ሙሴ ዮሃንስ ወ/ጣባን መሰልቱን ዝኾነ ይኹን ፍልልይ ክህልዎ ኣይክእልንዮ። ምክንያቱ፡ ቀንዲ ተልእኾኡም፡ ጻልጣ ሓሶት ብምምሃዝን ኣብ ባይታ ዘሎ ሓቅታት ብምዝባዕን ንኩሉ'ቲ ኣዕናዊ ስነ-ሓሳብን ፖሊስታትን ህግደፍ፡ ንዝቃወሙ ዜጋታት ፖሎቲካዊ ራእይ፡ ነጻ ኤርትራዊ ውሳኔን መሰልን ዘይብሎም ሃሱሳት፡ መሳርሒ ወያኔ'ዮም ዝብል ኣስማት ምጥማቕ፡ ሓድሽ ስም ወይ'ውን ፋሽን ኣይኮነን።

ካብቲ ብጣዕሚ ዘደንጹን ዘስደምምን ዕሱ ብኣማንኤል ገ/ብርሃን (ቴኖ) ሙሴ ዮሃንስ ወ/ጣባ ኣብቲ ብ26 ሕዳር 2017 ዘካየዱ መደረ፡ ንልዕሊ ሓሙሽተ ግዜ ዝኸውን "ብጻይ" ነፀረኣብ ብምባል ክግዕር ምምሳዩ ኣዳሚጸ። ኣብ ክልተ ፍጹም ዘይቋዶን ተጻራርን ፖሎቲካዊ መስመርን መርገጻትን ዝርከቡ ኣካላት፡ በየናይ መምዘኒታት ብጻት ክኾኑ ይክእሉ? እዚ ዕሱ ባእታ'ዚ ፖሎቲካዊ ትርጉም ብጻይነት ብግብእ ዘይርዳእ ምዃኑ፡ እንሆ ባዕሉ ይምስክር። ሓደ ምሉእ ዕድሚኡ፡ ኩሉ ሕልንኡን ፍልጠቱን ሸይጡ ንባዕዳውያን ገዛእትን ንመለኸቲ ደቂ-ሃገርን ክኸድም ዝመረጸ ባእታ፡ በየናይ ተኣምር ብጻይ ክኸውን ይክእል? ፍጹም ዝሕሰብ ኣይኮነን። በዚ ኣጋጣሚ'ዚ ንዕሱ ብኣማንኤል ገ/ብርሃን (ቴኖ) ሙሴ ዮሃንስ ወ/ጣባን እቶም ዘጣቕዕሉ መሰልቱን ዓደይ፡ ዓወደይን ፖሎቲካዊ መንነቱን ንጹር ምዃኑ ክሕብር ይፈቱ። ብርግጽ ክምቲ ናቱ ኣብ እንዳ-ስዋን ሸጎሹሽ ሰግሬቶን ዘይውለድ ወይ'ውን ዘይዓቢ ጭዋ ወ/ጭዋ ምዃነይ ንምርግጋጽ፡ ነቶም ኣብዚ ህምት'ዚ ቀንዲ መሳርሕቱ ዘለዉ ንጹር መንነቱ ዝፈልጡ ንተስፋይ ዘርእ ጀርመን፡ ንኣማንኤል ወ/ሚካኤል ወ/ሸቓ ስዊድን፡ ካብኡ ሓሊፉ ነቲ ዓሲቡ ኣብ ምውፋሩ ዝርከብ ነይትኡ ብ/ጀረናል ጋይም ተ/ሚካኤል ክሓትት ከም ዝክእል ይሕብር። ብሓቂ ድፍረትን ትብዓትን ምስ ዝህልዎ ድማ ሕጂ ጽቡቕ ኣጋጣሚ ኮይኑ፡ ብስራሕ ምክንያት ን12/12/2017 ካብ ሸረ ንከተማ ኣሰሎ ዝመጸሉ ኩነታት ተፈጠሩ ስለዘሎ ብኣካል ተራኺብና ኩሉ ጭብጥታቱን መርትዖታቱን ክቕርብ፡ ኣድራሽኡ ክህብ የተባብዖ።

ክቡራት ኣንብብቲ፡-

ኣብ ዝመጽእ ክፋላት ሙሉእ ሓበሬታ ዕሱ ብኣማንኤል ገ/ብርሃን (ቴኖ) ሙሴ ዮሃንስ ወ/ጣባ ማለት መበቆሉ፡ ኣተዓባብይኡን ታሪኻዊ ገበናቱን ብዝምልከት ንጹር ሓበሬታ ክቕርብ ትጽቢት ከም ትገብሩ ኣይጠራጠር። ብወገነይ'ውን ኣብ ጉዕዞ ምህላወይ ይሕብር።

ክሳብ ብሓምሻይ ክፋል ንራኹብ ሰላም ቅነ
ብነፀረኣብ ኣስመላሽ
01 ታሕሳስ 2017